

ชื่อโครงการ(ภาษาไทย) อิทธิพลของบรรษัทข้ามชาติในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย : ศึกษากรณีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ยา

(ภาษาอังกฤษ) THE INFLUENCE OF TRANSNATIONAL CORPORATIONS IN DETERMINING INTELLECTUAL PROPERTY PROTECTION POLICY IN THAILAND : THE CASE OF PHARMACEUTICAL PRODUCTS

ชื่อผู้วิจัย นายสุชาติ ศิริวัฒน์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2540
จำนวนเงิน 40,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี 5 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2540 - มิถุนายน 2541

บทคัดย่อภาษาไทย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายหลักที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของบรรษัทข้ามชาติในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย เฉพาะกรณีการแก้ไข พ.ร.บ. สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 ในช่วงปี พ.ศ. 2528-2535 การศึกษานี้มุ่งที่จะค้นหาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเชิงนโยบายของประเทศไทย

การศึกษานี้พบว่า การตัดสินใจของประเทศไทยโดยการแก้ไขกฎหมายสิทธิบัตร เพื่อให้การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ยานั้นเป็นเพราะอิทธิพลของบรรษัทข้ามชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ “โครงสร้างอำนาจข้ามชาติ” ได้ดำเนินการในสองรูปแบบคือ 1)การกดดันด้วยมาตรการทางการค้า ซึ่งวิธีการนี้ทำให้นักธุรกิจส่งออกไทยและรัฐบาลไทยเกรงว่าจะเกิดผลกระทบต่อการส่งออกอย่างหนักอันเป็นวิธีการกดดันที่ได้ผลทำให้รัฐบาลไทยยอมปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของสหรัฐฯ และ2) การรณรงค์เชิงนโยบายที่เน้นความถูกต้องชอบธรรมและประโยชน์ของการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ยา ซึ่งมีบรรษัทข้ามชาติเป็นผู้เคลื่อนไหว โดยผ่านสมาคมผลิตภัณฑ์เภสัชกรรมและโดยความร่วมมือจากองค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก(WIPO) ในการจัดสัมมนาเชิงวิชาการกับหน่วยงานของประเทศไทย

อย่างไรก็ตามการเรียกร้องดังกล่าวข้างต้นได้รับการคัดค้านจากกลุ่มพลังทางสังคม ซึ่งได้รณรงค์คัดค้านในรูปแบบต่างๆ โดยได้แย้งว่าการคุ้มครองสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ยาจะทำ

ให้ราคาขายแพงขึ้น เพราะการผูกขาดตลาดภายในประเทศไทย กลุ่มเหล่านี้ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ
องค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการสาธารณสุขหลายองค์กร นิสิตนักศึกษา รวมทั้งบริษัทชาวไทย

การศึกษานี้ยังพบว่าข้อเรียกร้องของกลุ่มทุนชาวจีนจะสำเร็จเพียงใดยังขึ้นอยู่กับ
กับสถานะและลักษณะของรัฐไทย ตลอดจนระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มพลังทาง
สังคมต่างๆ อีกด้วย